

TARİHİMİZ VE KÜLTÜRÜMÜZ YOK OLMASIN

BARAJLARI İSTEMİYORUZ

Diyarbakır ili son 20 yıl içerisinde yaşanan çatışmalı ortamdan kaynaklı olarak ciddi problemler yaşamış, bölgede 4 binin üzerinde köy boşaltılmış ve boşalan köylerdeki insanlar öncelikle Diyarbakır'a daha sonra da diğer illere göç etmek zorunda kalmıştır. Yine GAP Bölgesinde yapılan barajlar sonrası köyleri su altında kalan insanlarda Diyarbakır ve çevre illere yerleşmek zorunda kalmışlardır.

Savaşlar, doğa felaketleri, zorunlu göçler ağırlıklı olarak kadın ve çocukları etkilemektedir. Diyarbakır'a zorunlu olarak gelen insanlarla beraber nüfus 600 bin iken 1 milyon 362 bin gibi bir rakama yükselmiştir. Diyarbakır'da nüfus artışına eşdeğer olarak kentte ayrılan bütçe ve yatırımlarda bir artış söz konusu olmamıştır. 2000'li yıllarda köyden kentte göç ile birlikte kadın intiharları sık sık gündeme gelmeye başlamıştır. Özellikle Batman ve Diyarbakır'da yaşanan yoğun kadın intiharları sonrası Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararı ile Diyarbakır Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni (DİKASUM) kurmuştur. Kadın Merkezi tüzüğünü oluştururken kadın intiharlarını araştırmak, zorunlu göçün kadın üzerindeki etkilerini araştırmak, çarpık kentleşmeden kaynaklı kadınların yaşadığı sıkıntıları tespit ederek yardımcı olmak hedeflenmiştir.

DİKASUM bu 5 yıllık zaman zarfında mahalle çalışmaları yaparak, yerinde kadınların sorunlarını tespit etmiştir. Köyden kentte gelen kadınlar kent yaşamına uyum problemleri yaşarken, ekonomik anlamda yaşanan sıkıntılardan dolayı ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Yine köylerinde kalifiye olarak çalışan kadın ve erkekler kent merkezlerinde vasıfsız işçi olarak iş bulma ve hayatlarını idame etme konusunda sorunlar yaşamaktadır. Ekonomik sorun yaşayan bu aileler çocuklarına iyi bir gelecek sunamamakta ve Diyarbakır'da 20 bine yakın çocuk sokakta çalışmak suretiyle aile ekonomisine katkı sağlamaktadır. Bu çocuklar sokakta her türlü kötü muamele ile karşı karşıya kalmaktadır.

Son 5 yıl içerisinde kadınların içinde bulunduğu durumdan kaynaklı yeni merkezler açılmasına rağmen sorunlara çözüm gücü olma konusunda yeterli çalışma yoktur. UNİCEF 2000 verilerine göre mutlak yoksulluk oranı yüzde 39,7 iken Diyarbakır'da 28 bin çalışana karşılık 312 bin kişi hala işsizdir. İşsizlik oranı Ticaret Sanayi Odası 2002 verilerine göre yüzde 70 civarındadır. 2005 yılı içerisinde Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve Diyarbakır Valiliğine yardım talebi ile başvuran insan sayısı yüz binlerle anılmaktadır. Yine kent genelinde göçten kaynaklı kaçak yapılaşma oranı yüzde 41,90'dır. Kent genelinde 119.321 adet konutun yaklaşık 50 bini imara aykırı olarak kayıtlara geçmiştir. Kentte yaklaşık 10 bin adet gecekondu bulunmakta ve bu yapılar da yaklaşık 80 bin kişi yaşamaktadır.

Son yıllarda sürekli gündemde olan barajlar projesi ciddi sıkıntıları gündeme getirecektir. İlisu Barajı yapımı ile Diyarbakır Siirt, Şırnak, Mardin illeri sınırları içerisinde Hasankeyf ilçesinin de etkileyecektir. Baraj sonrası ortalama beklenen göç 78 bin civarındadır. Göçün gündeme gelmesiyle bölgenin en büyük ili olan Diyarbakır'ın yaşadığı sıkıntılara yenileri eklenecektir. Birinci derece arkeolojik sit alanı olan yerlere kazma vurulmaması gerektiği uluslararası sözleşmelerde yer alırken hükümetin ve yabancı ortakların desteği ile baraj projesinin gündeme getirilmesi tartışılmalıdır.

Göç mağduru ya da yaşadıkları mekanları zorunlu olarak terk etmek durumunda kalan kadınların yaşadığı travmalar gündemimizdedir. Dini yönleri oldukça güçlü olan ve ölümlerinin arkasından bir takım ibadetleri yerine getiren kadınların mezarlık ziyaretleri çok önemlidir. Kadınlar mezarlıkları ziyaret ederek, dualarıyla huzur bulmakta ve kendi görevlerini yerine getirdiklerini düşünerek iç dünyalarında kimsi de olsa rahatlamaktadırlar. Binlerce mezarlığın su altında kalması yaşanan travmaların artacağı anlamına gelecektir ki bu da sorunlarımızı arttıracaktır.

Hem tarihi Kent olan Hasankeyf'in sular altında kalmasını istemediğimiz için, hem de zorunlu olarak köylerini terk etmek zorunda kalan ailelerin özellikle de kadın ve çocukların yeni travmalar yaşamaması için barajlara "HAYIR" diyoruz. Diyarbakır mevcut durumu ile yeni göçleri kaldıracak konumda olmadığı gibi insanların huzurlu oldukları mekanlarda desteklenerek, yaşamlarını kolaylaştırılmasının en doğru yol olduğunu düşünüyoruz. Tarihi ve kültürel kayıplara DUR demek için İlisu ve yapılması öngörülen barajların durdurulmasını istiyoruz.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi
DİKASUM Koordinatörü

Handan Coşkun